

Collegiis solius Ordinarii auctoritate constitutis, ut sunt Conservatoria, quæ non approbantur, sed tantum à Sede Apostolica tolerantur, et in quibus jura Parochialia præservantur Parocho, ut decrevit S. C. Concilii in Salernitana 19 Augusti 1702, et in Neapolitana 4 Julii 1707, ubi specialiter declaratum fuit asservationem Eucharistiæ non licere Conservatoriis absque Apostolica auctoritate; vide *Petram* n. 21. Idem decrevit S. C. respectu ad Grancias Regularium; ib. n. 23. Idem respectu ad Ecclesias Collegiatas, nisi asservatio Eucharistiæ ibi esset pro servitio suarum Parochiarum, n. 24. Idem quoad Ecclesias Confraternitatum et Hospitalium, n. 30. Idem quoad Ecclesias Rurales, aut alias intra fines Parochiæ, n. 30. et 31, nisi esset aliqua Ecclesia filialis Parochiæ, et adesset ibi consuetudo asservandi SS. Sacramentum, ac necessitas ad consulendum salutem animarum, ut ait et probat *Petra* n. 28. Tandem declaravit Bened. XIV in Bulla, *Quamvis justo*, etc. data 30 Aprilis 1749 §. 24. (vide in *Bullar. Tom. 3.*) jus retinendi Eucharistiæ privativè pertinere ad Pontificem, « ut Canonica (ait) docet disciplina, juxta quam Eucharistia in Ecclesiis, quæ Parochiales non sunt, retineri non potest absque Apostolico indulto, vel consuetudine immemorabili (seu centenaria, non verò quadragenaria, ut probat *Petra* n. 35.), quæ hujusmodi indulti præsumptionem inducit. » Advertit autem *Petra* n. 32. quòd licet adsit immemorabilis consuetudo in aliqua Ecclesia asservandi Sacramentum, ipsa tamen non suffragatur, si constet ab initio fuisse asservatum ex sola licentia Ordinarii: possessio enim illa minimè valet, cum proveniat ex titulo infecto; et ita decrevit S. C. Concilii in Neapolitana 28 Julii 1708. Insuper sciendum, quòd à Sede Apostolica hujusmodi licentiam nunquam conceditur pro Oratoris privatis, et pro Capellis ruralibus, nisi esset alicubi populi concursus et distantia à Parochia; ita *Petra* n. 37 et 38. Qui demum advertit, jus retinendi claves tabernaculi privativè spectare ad Parochum; idque non permittendum Monialibus, neque laicis, etiam in feria quinta Cœnæ Domini, nisi adsit in aliquo loco immemoralibus consuetudo, quam tolerandam esse censet *Pignatellus*, et testatur sic servari in Hispania, et in Regno Siciliæ, ac etiam Neapolitano; vide *Petram* ib. n. 39. ad 44.

Insuper notandum ex Decreto S. C. Rituum sub die 15 Sept. 1737 apud *Merat.* quòd in Communione ministranda Monialibus non est danda benedictio cum Pyxide è fenestella, sed tantum cum dextera manu, etiamsi ibi sit præsens Sacramentum. Item quòd Sacerdos, descendendo ab altari cum Pyxide, non per laterales gradus, sed anteriores descendere debet. Præterea advertendum, quòd regnans Pontifex Clemens XIII præcepit omnibus Dominicis in Missa dicendam præfationem de SS. *Trinitate*, modò non adsit Præfatio propria illius diei.

TRACTATUS QUARTUS. DE SACRAMENTO POENITENTIÆ.

CAPUT I.

DE ESSENTIA HUIUS SACRAMENTI.

DUBIUM I.

Quæ sit ejus materia, et forma.

425. De materia, et forma hujus Sacramenti. Vide quæ de his habentur apud Bus. — 426. Monitum ad Confessarios. — 427. De materia remota. Dub. 1. An mortalia commissa in susceptione Baptismi sint materia hujus Sacramenti? Dub. 2. An peccata alias confessa sint materia sufficiens hujus Sacramenti? — 428. De forma. Qu. I. An forma hujus Sacramenti consistat in verbis, et possit proferri in absentem? — 429. Et quænam præsentia moralis poenitentis requiratur? — 430. Qu. II. Quænam forma in hoc Sacramento sit proferenda? Dub. 1. in quibus verbis consistat essentia formæ? Et an necessarium sit verbum *te*? Dub. 2. An verba, à peccatis tuis? Dub. 3. An verba in nomine Patris etc.? Et an preces adjunctæ? Dub. 4. An per verba *te absolvo* possit Sacerdos absolvere simul à peccatis, et à censuris? — 431. Qu. III. An possit valide, et licitè dari absolutio sub conditione? — 432. Causæ justæ absolventi sub conditione.

425. — * « RESP. I. materia remota et necessaria, est omne peccatum mortale, post baptismum commissum, et non confessum. » (Dicitur verò commissum post Baptismum, contra Prop. 19. inter damnatas ab Alexand. VIII, quæ pro peccato originali perpetuam agendam poenitentiam asserebat.) * Materia sufficiens, etsi non necessaria est, omne veniale post baptismum commissum, vel etiam mortale, aliàs ritè confessum. » Materia proxima sunt actus poenitentis, Contritio, Confessio, et Satisfactio, quarum ultima est integralis tantum, ut patet in infirmo, qui si ratione destituatur, solet absolvi absque satisfactione: duæ priores sunt essentielles, ut communiter docetur contra *Scotum*, qui totam essentiam ponit in absolutione. » Porro peccata sunt tantum materia, circa quam, actus verò poenitentis, materia ex qua, *Laym. l. 5. t. 6. c. 3.* ex communi.

Unde resolves :

- « 1. Etsi peccatum mortale remissum quomodocumque sit, ten-
neris tamen confiteri, si non fecisti. *Trident. sess. 14. c. 5.* »
« 2. Omitti possunt venialia, vel omnia, vel aliqua; item mor-
talia semel ritè confessa, v. g. in Confessione generali, ut do-
cent *Dian. p. 3. t. 4. res. 56. Card. de Lugo d. 16. n. 56.* con-
tra *Vict. Ledesm.* et alios. In qua etiam non esse necessarium,
addere peccato mortali, quòd post ultimam confessionem sit
commissum, docent *Bonac. d. 5. q. 5. sect. 2. p. 2. Dian. t. 2,*
tr. 4. res. 62. et t. 3. res. 65. Card. de Lugo d. 16. sect. 2. n. 47.
ex Sanch. et Con. quod est probabile: nisi circumstantia ali-
qua, v. g. speciem mutans, vel reservatio casus, vel proxima
peccandi occasio aliud requirat, et pœnitentia sufficiens
imponatur. *Card. de Lug. Tamb. de exped. conf. lib. 2. c. 1.*
Tutius tamen est nova ab antiquis secernere.
« 3. Ponenda semper est materia certa; qualem esse negat
Sancius in sel. d. 7. apud Dian. p. 3. t. 4. res. 52, quòd quis
non responderit divinis inspirationibus, non fecerit bonum
quod potuit, et similes imperfectiones. In quibus tamen expo-
nendis non tenetur Confessarius impedire pœnitentem, ut do-
cet *Card. de Lugo l. c. n. 103,* contra *Sancium.* Quòd si ha-
beri certa non possit, pro ratione dubii danda est absolutio; ut
sub dubio, si materia prorsus dubia sit: vel absoluta, si certa
videatur. Ita *Suar. Laym. l. 5. t. 6. c. 3.* et alii commun.
« Resp. 2. Forma Sacramenti pœnitentiæ sunt verba absolu-
tionis: « Ego te absolvo à peccatis tuis; » ubi, licèt de essen-
tia tantùm sit, *absolvo te,* debent tamen addi reliqua, præser-
tim in articulo mortis, secundùm quosdam sub mortali, secun-
dùm alios sub veniali, ut vid. *Gran. voce prolata in præsentem,*
absentem enim *Clem. VIII* absolvi prohibuit, sub pœna ex-
communicationis.

Unde resolves :

- « 1. Invalidum est absolvere nutu, signo, aut scripto,
absolvere absentem; quod docuit *Alensis, Medin.* et alii, sed
vetitum nunc, ut modò dictum.
« 2. Valida est absolutio, si reverentiæ causa dicas: absolvo
dominationem, excellentiam, vel majestatem vestram, etc. Quia
non mutatur essentialiter, et sunt verba æquivalentia. *Aversa*
Vid. *supra tract. 1. c. 1. d. 2.* Non valet autem si dicas: ab-
solvat te Deus, vel absolvat te Christus. *Avers. q. 12. sect. 2.* »
« 3. Orationes præviæ, et subsequentes formam, ut *Misereca-*
tur tui, etc. et *Passio Domini,* etc. quæ secundùm *Trident.*
laudabiliter adduntur, non sunt necessitatis, et ex causa ra-
tionabili omitti possunt, v. g. si breves sint Confessiones; vel
multi confitentes, ut vid. *Dian. p. 3. t. 4. R. 97,* tunc enim
sufficit dicere: « Absolvo te à peccatis tuis, in nomine, etc. »
vel si timeatur censura. « Absolvo te à vinculo excommunica-
tionis; deinde à peccatis tuis, etc. » Vid. *Sa, v. Absolutio.* »

« 4. Elevatio manûs, ejusque impositio in caput, item forma-
tio Crucis est libera, etsi debeat servari consuetudo. Ita *Laym.*
« cap. 5. ubi idem dicit de apertione capitis. Forma autem
« *Clem. VIII,* ut tradit *Sa,* et *Rituale Romanum,* est hæc, qua
« ut omnes utantur, suadet *Paulus V* ideoque omnibus tenenda
« memoriter: *Misereatur tui omnipotens Deus,* et dimissis pec-
« catis tuis, perducatur te ad vitam æternam, Amen: deinde elevata
« manu pergit: *Indulgentiam, absolutionem, et remissionem*
« *peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens et Misericors Do-*
« *minus, Amen. Dominus noster Jesus Christus te absolvat, et*
« ego auctoritate ipsius te absolvo ab omni vinculo excommunica-
« tionis, suspensionis (quæ vox circa laicos omittitur), et inter-
« dicti, in quantum possum, et tu indiges: Deinde ego te absolvo à
« peccatis tuis, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti,
« Amen. Passio Domini nostri Jesu Christi, merita B. Virginis,
« et omnium Sanctorum, quidquid boni feceris et mali sustinueris,
« sit tibi in remissionem peccatorum, augmentum gratiæ, et
« præmium vitæ æternæ, Amen. »

426. — Acturi de hoc Pœnitentiæ Sacramento, quod Chris-
tus Dominus ad humanæ imbecillitatis remedium instituit, ante
omnia monitum velim Confessarium, ut suas agnoscat partes,
nempe Judicis, Patris, et Medici, ad munus suum æqua lance
exercendum; sicut enim nimia benignitas iniquitatum fomentum
est, sic nimia severitas fit pluribus via ad desperationem. Hinc
Christus Dominus declaravit non esse spiritus sui eos, qui nimis
rigidè cum peccatoribus agunt. Et SS. Patres non solum in-
vehunt in eos qui falsa pietate ducti indebitè peccatoribus indul-
gent, sed etiam in eos qui indiscretum rigorem cum pœnitentibus
adhibent, ut conqueritur S. Ambrosius in *Psalm. 118. Serm.* di-
cens: « Sunt etiam in nobis, qui timorem Domini habent, sed
« non secundùm scientiam, statuentes duriora præcepta, quæ
« non possit humana conditio sustinere. » Qua de re sapienter
advertit S. Bonaventura: « cavenda est conscientia nimis larga,
« et nimis stricta; nam prima generat præsumptionem, secunda
« desperationem; prima sæpe salvat damnandum, secunda contra
« damnat salvandum. » Imò *Honorius III* in c. *Ex parte de Tran-*
sact. dixit, cæteris paribus, magis inclinandum in rebus dubiis
ad benignitatem, quàm ad rigorem; cum enim ibi ageretur de modo
procedendi contra quosdam, quorum aliqui celebrabant in Ecce-
lesiis interdictis, alii furtivè Sacris initiabantur, etc. sic inquit: « In
« his verò, super quibus jus non invenitur expressum, procedens
« (æquitate servata) semper in humaniorem partem, declarando
« secundùm quod personas et causas, loca, et tempora videris
« postulare. »

Non dubito quin majori quidem detrimento semper in Ecclesia
fuerint confessarii nimis indulgentes, cum major hominum pars
ad vitia prona sint; sed non modice etiam animarum saluti ob-
sunt, qui per nimiam austeritatem pœnitentes ita deterrent, ut
ipsi vel peccata sua reticeant, aut sic arctati jugum disciplinæ

abjiciant, laxisque habenis in vitiorum cœnum miserabiliter deinde se immergant.

Aggrediamur opus ad hunc tractatum de Sacramento Pœnitentiæ exponendum, cui utique omni studio præ cæteris materiis sedulo incumbendum, cum in ipso totius Theologiæ Moralis summa, et quæstiones magis ad praxim spectantes contineantur; et ideo ego labori non peperci, ut desiderio Lectorum satisfacerem, utque ipsi omnia scitu necessaria hæc reperirent.

427. — In hoc *Dubio* primo loco agitur de materia remota, et forma hujus Sacramenti. Quoad *Materiam* pertinet, ad ea quæ supra dixit *Busembaus*, duo tantum dubia addere occurrit.

Dubitatur 1. An mortalia commissa in ipsa susceptione Baptismi sint materia hujus Sacramenti? Affirmant communissimè *Suar. Dub. 28. concl. 4. Holz. n. 454. Escob. l. 14. n. 18. cum Vasq. et Henr. Salm. c. 4. nu. 15. ac Elbel n. 8. cum S. Bonao. Scoto, Mastr. etc. ex D. Th. 3. p. q. 69. ar. 10. et ex S. Augustino relato in cap. tunc valere 42. de Consecr. dist. 3. ubi ait: « Tunc » valere incipit ad salutem Baptismus, cum illa fictio veraci confessione recessit. » Ratio, quia hæc peccata, licet sint tempore simul cum Baptismo, natura tamen sunt ipso posteriora. Ita AA. præfati, sed ratio quam adducunt, videtur non convincere, saltem solummodo probare videtur pro peccatis quæ Baptismum suscipiens post Baptismum patrare vellet, sed non pro peccato fictionis, nempe si ille susciperet Baptismum existens in mortali sine dolore. Nec *D. Th. l. c.* dicit peccatum fictionis esse materiam Sacramenti Pœnitentiæ, sed tantum ait quod illud per pœnitentiam removetur; per pœnitentiam autem ibi *S. Doctor* profecto non intelligit Confessionem, sed dolorem de peccato. Nec obstat textus *D. Augustini*, nam ut explicat *Glossa o. ad Salutem*, per illud *veraci Confessione* intelligit *cordis contritionem*.*

Dubitatur 2. An sint materia sufficiens hujus Sacramenti peccata aliàs confessa? Dubium posset fieri ex eo quod videtur non posse esse materia Sacramenti Pœnitentiæ peccatum jam remissum, cum culpa deleta non possit amplius deleri. Sed sententia affirmativa est certa apud omnes, prout docet *D. Th. in 4. dist. 17. q. 3. art. 3. qu. 5. ad 4. dist. 18. q. 1. art. 3. q. 2. ad 4. quem communiter sequuntur Suar. 3. p. d. 18. sect. 4. Palaus tr. 23. d. un. p. 6. n. 5. cum Laym. et Salm. c. 4. n. 22. cum Con. Fill. et alii passim. Et clarè patet ex *Extras. 1. de Pœnit. (pag. mihi 238.) §. Verum, in fin.* ubi *Bened. XI.* dicit: « Licet » de necessitate non sit iterum eadem confiteri peccata, tamen, » ut eorundem peccatorum iteretur Confessio, reputamus » salubre. » Idque confirmatur ex communi praxi fidelium. Nec obstat dicere peccatum deletum non esse amplius peccatum; peccatum enim, etsi remissum, semper peccatum est commissum; sufficit autem, ut Sacramentum habeat effectum in actu primo, nempe quod præbeat gratiam deletivam peccati, quamvis per accidens in actu secundo peccatum non debeat.*

428. — Quoad *Formam* verò hujus Sacramenti, plures hæc

quæstiones discutere oportet. Quæritur I. An forma hujus Sacramenti essentialiter in verbis consistat? Respond. Affirmativè, cum forma non aliter quam voce, non autem scriptura aut aliis signis, exprimi possit: ita commune et certum est apud omnes cum *D. Thom. 3. part. q. 84. art. 3. ad 3.* quem sequuntur *Laym. tract. 6. c. 3. Lugo d. 1. sect. 6. Bonac. qu. 5. p. 6. Elbel n. 27. et Salm. de pœnit. c. 3. n. 30. cum Cajet. Con. Suar. Val. et alii passim. Hinc Clemens VIII.* in Const. edita die 20 Junii 1602, proscripsit Propositionem hanc, ut falsam et temerariam: « Licere per litteras, seu per internuntium Confessario » absenti Sacramentaliter confiteri, et ab eodem absente » absolutionem obtinere; » præcepitque sub excommunicatione sibi reservata, et ipso facto incurrenda, ne hæc Prop. « unquam » tanquam aliquo casu probabilis defendatur, aut ad praxim quoquo modo deducatur. » Ex quibus verbis rectè inferunt *Salm. c. 3. n. 25.* quod absolutio absenti in quocumque casu non solum datur illicitè, sed etiam invalide; nam si Pontifex tantum illicitam eam intendisset declarare, ipsa aliquando, urgente necessitate, validè et licitè dari posset, cum leges Ecclesiasticæ non possint obligare cum gravissimo damno, et tantò magis si illud est spirituale. Unde, si Pontifex voluit hujusmodi absolutionem in nullo casu esse licitam, consequenter declaravit in nullo casu esse validam. Paulus autem V, die 14 Julii 1605, insuper damnavit interpretationem aliquorum in præfatum Decretum, dicentium posse absolutionem absenti conferri, modo Confessio in præsentia præcessisset: explicavit enim Bullam Clementis esse disjunctivè, non copulativè, intelligendam.

429. — Requiritur igitur, ut Forma à Confessario voce proferatur, et ut pœnitens ibi tunc moraliter sit præsens. Hæc autem moralis præsentia reputatur illa, intra quam homines communi voce, quamvis altiori, loqui possunt et solent, ut dicunt *Sporer n. 610. Tambur. lib. 5. de Sac. pœnit. cap. 2. n. 11. Holzm. num. 573. v. Dixi, Elbel num. 29.* qui cum *Sporer*, et aliis addit talem præsentiam posse extendi ad 20 circiter passus, præsertim ubi pœnitens nondum est egressus ab aspectu Confessarii. Rectè verò advertit *Sporer n. 615. cum Reg. Gob. etc.* revocandum esse pœnitentem, quando omnimodè revocari potest. Cæterum censet *cum Gob. et Bonac.* sine scrupulo absolvi pœnitentem qui recessit è confessionali, si certò scitur esse adhuc intra paucos passus. Meritò autem *Tamb.* non approbat *Leandrum.* qui dicit satis esse ad præsentiam moralem, si Sacerdos videat pœnitentem, aut alio sensu percipiat; præsentia enim pro absolutione majorem propinquitatem requirit, quam pro audienda concione, vel Missa. Unde censet *Tamb. nu. 13.* quòd si quis aliquando non posset nisi à longe absolvi, putà si rueret è tecto, tunc absolutio sub conditione danda esset. Ait *Holzm. ibid.* quòd si Confessarius ob periculum infectionis, vel ob aliam causam non posset intrare in cubiculum ubi est infirmus, potest à janua eum absolvere. Rectè autem advertunt *Spo-*

rer n. 610. *Croix* n. 1201, *Elbel* l. c. cum *Stoz*. non esse opus, ut pœnitens verba absolutionis audiat, et tantò minus ut eadem intelligat; sufficit enim ut Sacerdos illa verè proferat. Quinimo sapienter dicit *Croix*, consultum esse ut in præsentia aliorum pœnitentium præfata verba submissè dicantur, ne si aliquis dimittatur sine absolutione, id alii percipiant. Addit *Tambur*. bene posse absolvi pœnitentem, qui antea sua peccata in scripto legenda dederit, et deinde præsentì Confessario dicat, *de his me accuso*. Quod tamen advertunt *Salm*. c. 7. n. 11. cum *Cano*, *Pal*. *Pasq*. *Con*. et aliis non permittendum, nisi ex gravi causa, nempe si quis ob angorem gutturis, impedimentum linguæ, aut si puella supra modum verecunda in explicando voce sua peccata, valde gravem difficultatem sentiat. Rationem adducunt *Holz*m. n. 558. et *Sporer* ex n. 488. quia licèt Confessio nullo jure præcepta sit fieri vocaliter, tamen, cum communi Ecclesiæ usu sit receptus modus sic confitendi, hic nunc obtinet vim præcepti, et proinde sine gravi causa foret illicita Confessio aliter facta.

450. — Quæritur II. Quænam forma in hoc Sacramento proferenda sit? Plures graves Auctores tenent, quòd olim Ecclesia usa fuerit forma deprecatoria (*Absolvat te Deus*) usque ad medium sæculum XIII, et quòd etiam hodie hæc sit in usu apud Græcos; ita *Tourn*. in *Præl. Theol.* q. 9. art. 1. *Martene*, *Vittass*. apud *Croix* de pœnit. to. 9. p. 528. Sed id negant *Baronius*, *Gonet*, *Nicol*. ap. *eumd.* *Concin*. Imò communissimè nostri Theologi Morales, *Suarez*, *Soto*, *Lugo*, *Cajet*. *Vasq*. *Val*. et alii plurimi cum *Salm*. de pœnit. cap. 3. n. 17. et *Croix* lib. 6. p. 2. n. 639. censent formam deprecatoriam esse invalidam, ex eo quòd Christus Dominus, hoc Sacramentum instituens (*Joan*. 20.) expressit sententiam proferendam esse à Sacerdote uti Judice, dicens: *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis*. Unde compertum videtur necessarium esse, ut peccata ab ipsis Sacerdotibus tanquam Christi vicariis remittantur, nec sufficere, quòd ipsi Deum, ut remittat, deprecantur. Sed quidquid sit de hoc, hodiè certum est, et de fide, debitam formam esse formam Indicativam: ut declaravit Tridentinum *sess.* 14. cap. 3. his verbis: « Docet S. Synodus Sacramenti Pœnitentiæ formam, in qua præcipuè ipsius vis sita est, in illis Ministri verbis positam esse, » Ego te absolvo, etc. quibus quidem de Ecclesiæ Sanctæ more » preces quædam laudabiliter adjunguntur. » At super hac forma plura occurrunt dubia.

Dubitatur 1. In quibus verbis hæc forma consistat? Certum est apud omnes, verba *Te absolvo* ad essentiam formæ pertinere. Sed sentiunt *Lugo* de pœnit. d. 13. n. 26. *Wig*. tr. 13. q. 3. res. 2. quòd si dicatur, *Absolvo à peccatis tuis*, non est necessarium ad valorem formæ verbum *Te*, cum hoc satis exprimitur in verbo *Tuis*. Attamen communissimè huic opinioni contradicunt *Suar*. de pœnit. d. 19. sect. 1. n. 17. *Bon*. q. 4. 5. 1. nu. 1. *Holz*m. n. 482. *Concina* to. 9. p. 580. n. p. et *Pal*. tr. 23. d. un. p. 5. n. 2. cum *Vasq*. Prima opinio, speculativè loquendo, spectata

ratione, probabilior videtur; sed quia hæc secunda est etiam probabilis, saltem ob auctoritatem Doctorum, in praxi hæc omnino sequenda est, ex Prop. 2. damnata ab Innoc. XI.

Dubitatur 2. An dicendo, *Ego te absolvo*, requirantur verba à peccatis tuis? Negant communissimè *P. Milante* in *propos.* 1. *Innoc.* XI. *Con*. p. 580. n. 5. *Holz*m. n. 482. *Ronc.* de pœnit. c. 2. q. 3. *Sporer* eodem tit. p. 244. n. 544. *Pal*. p. 5. n. 2. et *Lugo* d. 13. nu. 17. cum *S. Anton.* *Sylo.* *Caj.* *Nav.* etc. ex *D. Th.* 3. p. q. 84. ar. 3. et *Catech.* *Ronc.* p. 2. n. 14. ubi dicitur: *est autem forma, Ego te absolvo*, et nihil aliud ibi additur. Omnes tamen hi AA. dicunt, quòd licèt to *A peccatis tuis*, non sit necessarium ad essentiam formæ; esse tamen mortale hæc verba omittere, cum sit contra consuetudinem Ecclesiæ. Alii verò tenent ipsa pertinere ad essentiam, eò quòd cum Christus dixerit, *explicandum est te*, ita quia dixit *peccata*, explicandum est à *peccatis*; sic *Croix* n. 633. cum *Major*. et *Pasq.* ac *Mazzotta* de pœnit. to. 3. p. 561. cum *Gabr.* *Aversa*, *Gorm.* etc. item *Palud.* *P. Soto*, et *Gabr.* ap. *Salm.* c. 3. n. 1. Nec obstare dicunt, quòd ex circumstantiis satis determinentur verba, *Ego te absolvo*, ad significandam etiam absolutionem à peccatis, nam si hoc valeret, posset adhuc reticere verbum *te*, quòd ex circumstantiis satis etiam percipitur. Prima opinio est probabilior, sed in praxi nec recedendum à secunda, cum etiam sit probabilis, ut bene advertunt *Elbel* de pœnit. n. 25. *Salm.* n. 2. *Holz*m. et *Roncagl.* ll. cc.

Dubitatur 3. An verba, *In nomine Patris*, etc. sint de essentia? Affirmant *Durand.* *Major*, etc. ap. *Lug.* d. 13. n. 11. Sed communis et vera sententia negat, cum in institutione hujus Sacramenti nullam mentionem Christus fecerit de hac invocatione SS. Trinitatis, sicut fecit in Sacramento Baptismi: ita *Lugo* n. 12. (qui dicit oppositam ab omnibus rejici) *Roncagl.* c. 2. q. 3. nu. 59. *Bon.* p. 1. n. 2. cum *Con.* *Vasq.* *Suar.* etc. *Croix* n. 629. cum *Arriaga*, et *Bosco*; ac *Salm.* cap. 3. num. 3. cum *Soto*, *Nav.* et *Cajet*. Hanc autem omissionem putant *Ronc.* et *Gran.* ap. *Croix* n. 637. esse mortalem: alii verò, ut *Sotus*, *Val.* ap. *Bon.* l. c. censent nullum esse peccatum, secluso scandalo et contemptu; sed hæc opinio non videtur satis probabilis, cum talis invocatio sit juxta consuetudinem Ecclesiæ. Hinc melius alii fere communiter dicunt esse tantum veniale, ut *Bon.* l. c. *Elbel* n. 26. (qui dicit esse satis commune) *Pal.* p. 5. n. 3. *Salm.* l. c. *Platell.* *Bosco*, et alii ap. *Croix* dicit. n. 637. qui absolute asserit id esse commune.

Verba autem *Dominus Jesus Christus*, etc. putat *Conc.* p. 581. n. 10. non posse omitti sine culpa: verba autem *Misereatur*, *Indulgentiam*, et *Passio Domini nostri* etc. dicit posse omitti; et huic videtur favere Rituale Romanum (*tit. de forma absol.*) dicens: *In Confessionibus autem frequentioribus omitti potest Misereatur*, etc. et satis erit dicere, *Dominus noster Jesus Christus*, etc. usque ad illud, *Passio*, etc. *Urgente verò aliqua*

gravi necessitate in periculo mortis breviter dicere poterit: Ego te absolvo ab omnibus censuris, et peccatis, in nomine Patris, etc. Sed communiter DD. dicunt, omnes has preces posse omitti sine ullo peccato; ita *Lugo d. 13. num. 9. cum Nav. Hozm. p. 491. cum Spor. Viva de pœnit. q. 7. art. 1. n. 3. Mazzotta tom. 3. p. 163. item Sa, Bosco, Dicast. Gob. et Croix n. 638.* Hocque videtur verius, dum Tridentinum dict. sess. 14. c. 3. dicit quod hæ preces tantum laudabiliter adjunguntur, verbum enim laudabiliter nullo utique videtur importare præceptum. Nemo tamen dubitat, quin convenientius sit saltem in Confessionibus longioribus hujusmodi preces adjicere: maxime illas quæ sequuntur: *Passio Domini, etc.* cum probabile sit cum *D. Thoma, S. Ant. et aliis*, prout infra dicemus agendo de Satisfactione, quod per verba illa eleventur omnia bona opera pœnitentis ad satisfactionem Sacramentalem; saltem consulit *Holzm.* ut ea verba dicantur, dum pœnitens recedit.

Dubatur 4. An per verba *te absolvo* possit Sacerdos valide absolvere pœnitentem tam à peccatis, quam à censuris? Communiter affirmant *Pal. p. 5. Bon. p. 5. n. 10. Ronc. c. 2. q. 3. Salm. c. 3. n. 11. Viva. q. 7. a. 2. n. 3. Holzm. n. 482. v. Inst. Rituale.* Ratio, quia nihil prohibet, quin verba illa intentione Sacerdotis, dirigantur ad absolutionem tam à censuris quam à peccatis. Merito tamen advertunt *Roncaglia, et Salm. ll. cc. cum Gran. et Leand. item Sotus, Coninchius, et Avila*, id non excusari à culpa veniali, cum sit contra usum Ecclesiæ. Probabiliter verò *Holzm. n. 491. et Viva ll. cc. cum Gran.* id omnino excusant, si nulla adsit probabilis suspicio quod pœnitens aliquam censuram incurrerit. Cæterum rectè ait *P. Concina p. 618. n. 9.* peccare mortaliter Sacerdotem, qui contra prohibitionem Ecclesiæ vellet pœnitentem absolvere prius à peccatis, et deinde à censuris? Quamvis satis communis sit sententia, quod valide possit pœnitens absolvi (si ipse sit in bona fide) à peccatis, non præmissa absolutione à censuris, ut docent *Suarez tom. 4. de Reliq. d. 31. sect. 3. n. 6. Sanchez Dec. l. 2. c. 8. n. 5. Lugo d. 14. n. 102. et Salm. de Sacram. c. 3. n. 11.* Ratio, quia prohibitio Ecclesiæ nequit invalidare Sacramentum, cujus valore pendet à jure divino, cum omnia ad illud requisita essentialia concurrunt.

451. — Quæritur III. An possit validè et licitè dari absolutio sub conditione? Omnes conveniunt, ut diximus de *Sacram. in genere n. 16.* validam quidem esse absolutionem, quæ datur sub conditione de præterito, vel præsentis. E converso communiter dicunt DD. invalidam esse, si conditio sit de futuro; et hoc etiamsi dicatur, *Absolvo te, si Deus cognoscit quod restitues*, aut simile, ut tenuimus *n. 26.* Difficultas est, an sit licitum absolvere sub conditione de præsentis, vel præterito; Resp. affirmativè cum communi DD. contra aliquos, juxta sententiam allatam *n. 28*, dummodo justa adsit causa; nempe si, negata absolutione, notabile detrimentum immineret animæ pœnitentis.

452. — Causæ autem justæ, secundum Doctores infra citan-

dos, videntur hæc. I. Si Sacerdos prudenter dubitet, an absolverit vel ne; ita *Lugo d. 13. n. 107. Croix l. 6. p. 2. n. 1770. Sporer, n. 622. Rom. de Sacr. c. 4. q. 6. R. 3. Bon. de pœn. p. 3. n. 1. cum Suar. Fill. Molf. Reg. et Salm. eod. t. c. 3. n. 22. cum Vasq. Graff. Dic. etc.* II. Si Confessarius dubitet, an habeat jurisdictionem in pœnitentem; ita *Sporer d. n. 622.* Sed hoc non admitterem, nisi pœnitens diu deberet carere absolutione: et in hoc casu censeo teneri Confessarium patefacere pœnitenti qui ei confessus sit mortalia, quod ipse tantum sub conditione absolutus sit, ut si postmodum fortè notum fiat, quod Confessarius revera careret jurisdictione, pœnitens iterum confiteatur peccata illa, ut debeat. III. Si urgeat necessitas suscipiendi Eucharistiam, ut dicunt *Mazzotta, et Spor. ll. cc.* Sed hæc obiter advertendum, quod licet aliquis posset in hujusmodi necessitate sub conditione absolvi, quia talis necessitas sufficientem præbet causam Confessario absolvendi sub conditione; pœnitens tamen non posset accedere ad Communionem, nisi certò dispositus ad illam (vel saltem probabiliter, juxta alios citandos infra *n. 474. dub. 2.*) ad hoc ut servet præceptum Apostoli, quod omnes accedant probati; unde in mero dubio negativo suæ dispositionis nemo potest Communionem suscipere.

IV. Si dubitetur, an pœnitens sit ritè dispositus per verum dolorem et propositum; ita *Sporer l. c. Mazzotta to. 3. p. 168. et Pal. p. 5. n. 9. cum Vasq. etc.* Sed huic doctrinæ sic generaliter traditæ nec valeo acquiescere: nam dico 1. non posse absolvi sub conditione peccatorem recidivum in culpâ lethales, qui non probetur dispositus per signa extraordinaria, prout infra dicemus ex *n. 459.* nisi esset in periculo mortis; vel nisi (excipit *Schilder, Croix l. 3. p. 1. n. 110.*) prudenter timeatur, quod peccator ille non amplius ad Confessionem redibit, et in peccatis suis tabescat. Dico 2. idem dicendum esse de recidivo in venialia, qui sufficientem habet usum rationis, quia, cum possit hæc Confessarius de brevi certum se reddere de pœnitentis dispositione per experimentum emendationis ei differendo absolutionem, non videtur adesse sufficiens causa absolvendi illum sub conditione. Dico 3. probabiliter posse absolvi puerum, vel semifatum sub conditione, quando dubitatur de ipsorum dispositione; et quidem, si urgeat periculum mortis, vel præceptum Paschale, communissimè dicunt DD. cum *Less. Auct. v. Confessio. c. 6. Lug. d. 17. nu. 22.* et aliis, tales esse absolvendos sub conditione, si dubiè sint dispositi, maxime si confessi sint aliquod dubium mortale, quo casu ait *Lug.* non videri de hoc dubitandum. Idque puto omnino dicendum (contra *Lessium*) etiam extra tempus mortis, vel præcepti, ut verius dicunt *Sporer, n. 622. Mazz. t. 3. p. 568. et Laym. c. 5. n. 7,* qui ait absolvi posse sub conditione, saltem animo retenta; in eo enim casu non solum adest juxta causa utilitatis, ne pœnitens privetur gratia sacramentali, sed etiam necessitatis, ne ille fortè maneat in mortali; in tantum autem alii usu rationis præditi non debent absolvi, cum de ipsorum